

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W CIESZYNIE
W ROKU 2020**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cieszyn, marzec 2021

1. Zakres zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2020 roku.

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie jest niesienie pomocy osobom potrzebującym poprzez realizację zadań określonych w przepisach prawa.

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizował szeroki zakres zadań, wynikających w szczególności z następujących ustaw:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- 2) ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 6) ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji,
- 7) ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- 8) ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 10) ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 11) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
- 12) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 13) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 14) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 15) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych,
- 16) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne.

Realizując wszystkie zadania MOPS współpracował z wieloma instytucjami, placówkami, organizacjami pozarządowymi, podmiotami leczniczymi, podmiotami gospodarczymi oraz osobami prywatnymi.

W 2020 roku, w związku z wystąpieniem epidemii, MOPS oprócz realizacji swoich zadań statutowych aktywnie włączył się w działania mające na celu ochronę osób szczególnie narażonych na zakażenie wirusem SARS-CoV-2, w tym osób starszych, niepełnosprawnych długotrwale chorych oraz osób bezdomnych.

1.1. Zadania ustawy o pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2020 roku udzielił pomocy w formie świadczeń, przyznawanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych:

- 486 rodzinom, które liczyły łącznie 712 osób.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy społecznej były:

- ubóstwo,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było występowanie równocześnie kilku przesłanek.

Tabela nr 1 – Powody przyznania pomocy przez MOPS w 2020 roku		
powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
ubóstwo	201	302
długotrwała lub ciężka choroba	201	283
niepełnosprawność	142	213
bezrobocie	110	198
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	80	209
bezdomność	57	57
alkoholizm	45	50
sytuacja kryzysowa	32	44
potrzeba ochrony macierzyństwa	25	76
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	17
narkomania	4	11
przemoc w rodzinie	3	12
zdarzenie losowe	2	4

Zakres udzielonych świadczeń z pomocy społecznej w 2020 roku obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku na podstawie ustawy o pomocy społecznej		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania własne		
zasiłki i pomoc w naturze:	1.183.704,77 zł	
zasiłki celowe (między innymi na pokrycie kosztów gazu, energii, opłacenie czynszu, remontów, leczenia, zakup odzieży, opału oraz niezbędnych przedmiotów użytku domowego, opłacenie posiłków – śniadań i podwieczorków dla dzieci)	116.041,19 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 230 liczba rodzin: 160 liczba osób w rodzinach: 256
zasiłki celowe specjalne (przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe)	76.537,59 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 91 liczba rodzin: 91 liczba osób w rodzinach: 152

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie w roku 2020

pomoc w naturze – produkty żywnościowe dla osób przebywających w kwarantannie	5.306,46 zł	liczba osób, którym przyznano pomoc w naturze: 125
sprawienie pochówku	12.616,00 zł	liczba pochówków: 12 (w tym 7 osób dorosłych, 3 indywidualne oraz 2 zbiorowe dzieci martwo urodzonych)
obiady dla dzieci i młodzieży oraz posiłki dla dorosłych	350.494,70 zł (z tego dotacja w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 183.357,70 zł)	liczba osób, które otrzymały pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności: 204 liczba osób, które otrzymały pomoc w formie posiłku: 184 (w tym: 36 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 32 uczniów do czasu ukończenia szkoły podstawowej oraz 116 osób dorosłych) liczba dzieci, które otrzymały pomoc, nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, w formie posiłku: 12
zasiłki okresowe w części gwarantowanej z budżetu państwa (przyznawane w szczególności z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)	206.688,69 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 182 liczba rodzin: 182 liczba osób w rodzinach: 305
zasiłki stałe	384.984,80 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 81 liczba rodzin: 81 liczba osób w rodzinach: 96
składki na fundusz zdrowia od osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	31.035,34 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 113
usługi opiekuńcze	241.552,00 zł (z tego dotacja w ramach programu „Opieka 75+” wyniosła 4.886,00 zł)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 50 liczba rodzin: 47 liczba osób w rodzinach: 61 liczba godzin: 8141 (w tym 258 dla 2 dzieci)
w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	6.960,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 2 liczba rodzin: 2 liczba osób w rodzinach: 5 liczba godzin: 116 (w tym 94 dla 1 dziecka)
odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	3.486.907,54 zł	liczba osób, którym MOPS pokrył w części koszty pobytu w domach pomocy społecznej: 134
wsparcie w dwóch mieszkaniach chronionych	26.998,33 zł	liczba osób, którym decyzją przyznano prawo pobytu w mieszkaniach chronionych: 5

wsparcie w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	100.000,00 zł (dotacja)	liczba osób skierowanych decyzją do placówki: 12 (w tym 5 osób dorosłych i 7 dzieci)
schronienie w schronisku i noclegowni dla osób bezdomnych	375.000,00 zł (dotacja)	liczba osób skierowanych decyzją do schroniska: 25 liczba osób, które skorzystały z noclegowni: 75
schronienie w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	15.690,00 zł	liczba osób skierowanych decyzją do schroniska z usługami opiekuńczymi: 3
zadania zlecone		
specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	154.813,10 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 17 (w tym 2 dzieci) liczba rodzin: 17 liczba osób w rodzinach: 33 liczba godzin: 2828 (w tym 871 godzin dla 2 dzieci)
wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	10.099,25 zł	liczba osób, którym wypłacono wynagrodzenie: 6

W 2020 roku obowiązywały kryteria dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Tabela nr 3 – Obowiązujące kryteria dochodowe w pomocy społecznej	
kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej	701,00 zł
kryterium dochodowe na osobę w rodzinie	528,00 zł

W celu przyznania świadczeń z zakresu pomocy społecznej pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe. Podczas przeprowadzania wywiadu lub świadczenia pracy socjalnej, 26 razy korzystali z asysty funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.

W 2020 roku, z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej rodziny wnioskującej o pomoc mogło nastąpić na podstawie rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym oraz dokumentów przesłanych do Ośrodka w formie elektronicznej lub pocztą tradycyjną. W czasie epidemii pracownicy socjalni posługiwali się „Instrukcją procedowania dla pracowników socjalnych przy przyznawaniu świadczeń osobom w sytuacji zagrożenia zarażenia wirusem SARS-CoV-2”.

W ramach świadczonej pracy socjalnej pracownicy socjalni w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osób podejmowali działania interwencyjne, współpracując w tym zakresie z Policją, Strażą Miejską, Sądem Rejonowym, placówkami służby zdrowia, pomimo że ze względu na bezpieczeństwo osób, rodzin wymagających pomocy, jak i pracowników, w celu zapobiegania

rozpowszechniania się choroby zakaźnej COVID-19, Kierownik Ośrodka ograniczył w zarządzeniu wykonanie obsługi interesantów z zastrzeżeniem tylko uzasadnionych przypadków.

Pracownicy socjalni podjęli w 57 środowiskach interwencje polegające na udzieleniu wsparcia osobom starszym i osobom niepełnosprawnym.

W 2020 roku pracownicy socjalni przeprowadzili także:

- 173 wywiady na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej,
- 3 wywiady w celu ustalenia czy zasadne jest wypłacenie specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- 7 wywiadów w sprawie potwierdzenia faktu sprawowania opieki nad dziećmi przez osobę ubiegającą się o świadczenie wychowawcze,
- 85 wywiadów alimentacyjnych na potrzeby Zespołu ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych,
- 6 wywiadów na potrzeby rozpatrzenia wniosku o dodatek mieszkaniowy,
- 23 wywiady środowiskowe w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń z opieki zdrowotnej osobom z innych gmin,
- 19 wywiadów środowiskowych w sprawie przyznania pomocy finansowej (podlegającej refundacji) dla osób z innych gmin.

W 2020 roku pracownicy socjalni sporządzali opinie, w tym dla Prokuratury Rejonowej w Cieszynie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, Sądu Rejonowego w Cieszynie, a także zaświadczenia dla klientów MOPS na potrzeby przedłożenia w Zakładzie Budynków Miejskich Sp. z o. o. w Cieszynie.

W roku 2020, pracownicy socjalni MOPS udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej 689 rodzinom, które liczyły łącznie 1211 osób, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 203 rodzinom, liczącym 499 osób.

Praca socjalna prowadzona była również w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W 2020 roku kontraktem socjalnym objętych było 68 osób.

W celu przeciwdziałania zagrożeniu utraty mieszkań MOPS wspierał rodziny udzielając pomocy w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na dofinansowanie do opłat mieszkaniowych. Pracownicy socjalni w ramach świadczonej pracy socjalnej kierowali osoby zagrożone utratą mieszkania z zasobów gminy do Zakładu Budynków Miejskich w celu ustalenia możliwości odpracowania długu lub zawarcia porozumienia w sprawie rozłożenia długu na raty.

W 2020 roku pracownicy socjalni zgłosili do Centrum Zdrowia Psychicznego znajdującego się w Szpitalu Śląskim w Cieszynie 17 osób wykazujących problemy natury psychicznej. Wielokrotnie uczestniczyli także w wizytach organizowanych przez Zespół Leczenia Środowiskowego. Centrum Zdrowia Psychicznego, to miejsce, gdzie można uzyskać kompleksową, fachową pomoc psychologiczno-psychiatryczną na wszystkich szczeblach opieki psychiatrycznej. Oprócz oddziałów: całodobowego i dziennego oraz poradni powstał Zespół Leczenia Środowiskowego, który zajmuje się terapią w środowisku domowym. Opieka domowa to forma leczenia ambulatoryjnego w domu, tam, gdzie mieszka pacjent. Pomocy

udzielają: lekarz, pielęgniarka psychiatryczna oraz terapeuta. Oddziaływania te pozwalają pacjentowi powrócić do pełnienia normalnych funkcji społecznych czyli wrócić do nauki w szkole czy do pracy.

W 2020 roku MOPS złożył w Sądzie Rejonowym w Cieszynie łącznie 20 wniosków, w tym o leczenie bez zgody w szpitalu psychiatrycznym, umieszczenie bez zgody w zakładzie opiekuńczo-leczniczym oraz umieszczenie bez zgody w domu pomocy społecznej, a także o wgląd w sytuację rodziny.

W roku 2020 na terenie Cieszyna funkcjonowały dwa mieszkania chronione o charakterze treningowym, w lokalu przy ul. Towarowej oraz w lokalu przy ul. Górnej. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Z mieszkania chronionego przy ul. Towarowej korzystały 3 osoby bezdomne realizujące kolejny etap wychodzenia z bezdomności, które objęte były wsparciem pracownika socjalnego. Mieszkanie chronione przy ul. Górnej, które powstało zgodnie z działaniem 4.7 Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” i jest przeznaczone dla osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub stopniem umiarkowanym, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną lub upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz dla osób niewidomych. W 2020 roku w mieszkaniu tym przebywały 2 osoby.

W 2020 roku z poradnictwa pracownika socjalnego MOPS zajmującego się pracą z osobami bezdomnymi łącznie skorzystało 55 osób, w tym 35 osób z gminy Cieszyn, a 20 osób z innych gmin.

Pracownik socjalny MOPS pełnił także dyżur telefoniczny, poza godzinami pracy Ośrodka (od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 – 20.00 i soboty 7.00 – 20.00), mający na celu współpracę z placówkami medycznymi, Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, placówkami dla osób bezdomnych. W sezonie zimowym, w okresie nasilonych mrozów pracownicy socjalni częściej odwiedzali miejsca grupowania się osób bezdomnych na terenie gminy, równocześnie informując o możliwości skorzystania z różnych form pomocy, a w szczególności ze schronienia.

W roku 2020, na zlecenie gminy Cieszyn, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” zapewniało tymczasowe schronienie w noclegowni przy ul. Frysztackiej 69 (6 miejsc) oraz całodobowe schronienie w schronisku przy ul. Kasztanowej 8 (17 miejsc). Na realizację tego zadania pod nazwą „Dom odzyskany – wsparcie dla osób potrzebujących – pomoc w formie schronienia”, Stowarzyszenie otrzymało z budżetu gminy dotacje w łącznej wysokości 375.000,00 zł.

Dodatkowo, w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Cieszyna na rok 2020, gmina zlecała Stowarzyszeniu „Być Razem” realizację zadania pod nazwą „Nowy start, nowe szanse” – program aktywizacji społecznej osób bezdomnych”, na które przekazała dotacje w łącznej wysokości 55.000,00 zł. W ramach tego zadania osoby bezdomne, uzależnione od środków psychoaktywnych, korzystające ze schroniska objęte były dodatkowymi działaniami aktywizacyjnymi, między innymi uczestniczyły w warsztatach treningu pracy (stolarskim, ślusarskim, rękodzieła artystycznego).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził postępowania administracyjne w sprawach związanych z udzielaniem schronienia i łącznie skierował do schroniska dla osób bezdomnych 28 osób, w tym 3 osoby do schroniska z usługami opiekuńczymi, wydano łącznie 73 decyzje. Z noclegowni skorzystało natomiast 75 osób. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w noclegowni, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, nie wymagała przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej.

W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku, na zlecenie gminy Cieszyn Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” prowadziło ośrodek wsparcia – Dom Matki i Dziecka „Słonecznik” (10 miejsc, 4 miejsca dla dorosłych, 6 miejsc dla dzieci), otrzymując na ten cel dotacje w łącznej wysokości 100.000,00 zł. MOPS skierował do tej placówki decyzjami 12 osób z Cieszyna, w tym 5 osób dorosłych i 7 dzieci.

MOPS wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i naliczeniu odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i chorych. Wydano 20 decyzji o skierowaniu do domów pomocy społecznej i 13 decyzji o naliczeniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, 1 decyzja dotyczyła skierowania do domu pomocy społecznej na czas oczekiwania na umieszczenie w zakładzie opiekuńczo-leczniczym. 1 osoba umieszczona w placówce przeszła do placówki prywatnej, 1 osoba na etapie prowadzenia postępowania i kompletowania dokumentów wybrała placówkę prywatną.

Na koniec 2020 roku 20 osób oczekiwało na umieszczenie w domu pomocy społecznej, w tym 16 na podstawie decyzji wydanych w latach wcześniejszych, 18 osób zwróciło się z prośbą o przesunięcie terminu przyjęcia.

W 2020 roku 2 osoby powróciły do środowiska, usamodzielniały się, z czego 1 osoba była pod opieką rodziny, 1 powróciła ze względu na poprawę stanu zdrowia, 7 osób zmarło (po wydaniu decyzji), 3 osoby oczekiwały na wydanie ostatecznej decyzji o skierowaniu, w związku z toczącym się postępowaniem sądowym.

Pracownicy socjalni Zespołu ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych pomagali w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej z innych gmin (przeprowadzono 138 takich wywiadów środowiskowych).

MOPS przeprowadził także 27 wywiadów środowiskowych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie na potrzeby skierowania mieszkańców Cieszyna do Dziennego Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzonego przez Cieszyński

Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”.

W 2020 roku 24 osoby z Cieszyna skorzystały z Dziennego Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a 4 z Centrum Aktywności „TON” w Ustroniu.

W roku 2020 MOPS zlecał świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych firmie MG Partner Marcin Grzesiak z siedzibą w Warszawie. Odpłatność za 1 godzinę usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania wynosiła 28,00 zł, a specjalistycznych usług 60,00 zł za jedną godzinę. Na mocy uchwały Nr XLIV/449/18 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 kwietnia 2018 roku całkowicie zwolnione z odpłatności były osoby, których dochód nie przekraczał 150% ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie lub kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonywane były przez osoby zatrudniane przez MOPS na podstawie umowy zlecenia. W 2020 roku cena za 1 godzinę specjalistycznej usługi wynosiła 47,00 zł, dodatkowo cena za 1 godzinę usługi wysoce specjalistycznej wynosiła: 200,00 zł (neurologopeda), 55,00 zł (oligofrenopedagog), 75,00 zł (rehabilitant).

Pracownicy socjalni Ośrodka współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

W 2020 roku MOPS współpracował także z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, kierując do projektu „Nowy Start” osoby zagrożone wykluczeniem i wykluczone społecznie, w szczególności osoby niepełnosprawne. Osoby objęte były kompleksowym wsparciem w formie doradztwa i konsultacji, szkoleń edukacyjnych i zawodowych oraz staży.

W roku 2020 gmina Cieszyn uczestniczyła w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Podprogram 2019, współpracując w tym zakresie z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Zarządem Wojewódzkim w Katowicach. PKPS na zlecenie gminy Cieszyn realizował zadanie, otrzymując dotację w wysokości 13.433,12 zł.

Z pomocy w ramach Programu mogły korzystać osoby, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

W 2020 roku MOPS wydał 197 skierowań dla rodzin do pomocy żywnościowej, łącznie z pomocy skorzystało 401 osób w rodzinach.

Asortyment wydawanej żywności był bardzo szeroki. Żywność była wydawana w jednym z pomieszczeń Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” przy ul. Wałowej 4 w Cieszynie.

W ramach Programu 4 osoby dodatkowo skorzystały z działań aktywizacyjnych w formie warsztatów kulinarnych, dotyczących racjonalnego wykorzystania otrzymanych artykułów spożywczych.

W 2020 roku MOPS koordynował także realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Cieszyna na lata 2014 – 2020 (odrębne sprawozdanie), oraz sporządził Ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2019 dla gminy Cieszyn, która przekazana została Radzie Miejskiej Cieszyna w kwietniu 2020 roku.

W 2020 roku MOPS rozpoczął także pracę nad nową strategią, w sierpniu 2020 roku powołany został przez Kierownika MOPS doraźny Zespół Zadaniowy do spraw zebrania danych do diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Cieszyn, na potrzeby opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Cieszyna.

1.2. Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zakres udzielonych świadczeń rodzinnych obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku, na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
zasiłki rodzinne i dodatki	1.919.351,52 zł	liczba świadczeniobiorców: 551 liczba złożonych wniosków: 623 liczba wydanych decyzji: 817
zasiłki pielęgnacyjne	2.391.887,81 zł	liczba świadczeniobiorców: 1.035 liczba złożonych wniosków: 198 liczba wydanych decyzji: 371
świadczenia pielęgnacyjne	2.377.292,50 zł	liczba świadczeniobiorców: 119 liczba złożonych wniosków: 33 liczba wydanych decyzji: 71
specjalny zasiłek opiekuńczy	25.027,40 zł	liczba świadczeniobiorców: 3 liczba złożonych wniosków: 3 liczba wydanych decyzji: 4
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	169.000,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 164 liczba złożonych wniosków: 208 liczba wydanych decyzji: 173
składki ZUS od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna	459.509,33 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 88
składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna	74.864,79 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 47
realizacja ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	14.012,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 2 liczba złożonych wniosków: 0 liczba wydanych decyzji: 0
świadczenie rodzicielskie	546.665,06 zł	liczba świadczeniobiorców: 101 liczba złożonych wniosków: 68 liczba wydanych decyzji: 58

1.3. Zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zakres udzielonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 5 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	996.972,67 zł	liczba świadczeniobiorców: 188 liczba złożonych wniosków: 248 liczba wydanych decyzji: 266

MOPS prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w 2020 roku:

- przekazał komornikowi sądowemu 5 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń, pochodzących z wywiadów alimentacyjnych oraz oświadczeń majątkowych,
- złożył 37 wniosków do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec dłużników,
- złożył 203 wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego.

1.4. Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Zakres udzielonych świadczeń wychowawczych obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 6 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
świadczenie wychowawcze	34.730.842,54 zł	liczba świadczeniobiorców: 3765 liczba złożonych wniosków: 567 liczba wydanych rozstrzygnięć: 407 liczba dzieci: 6072

Liczba złożonych wniosków jest niższa od liczby świadczeniobiorców, gdyż obejmuje wnioski złożone wyłącznie w 2020 roku, a w liczbie świadczeniobiorców są ujęte również osoby, które złożyły wniosek w 2019 roku i na tej podstawie otrzymywały świadczenie w 2020 roku.

1.5. Realizacja rządowego Programu „Dobry start”.

Wsparcie w formie jednorazowego świadczenia „Dobry start” w wysokości 300,00 zł przysługiwało jednorazowo na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia, w przypadku dzieci niepełnosprawnych uczących się w szkole do ukończenia 24 roku życia. Świadczenie przysługiwało bez względu na dochód rodziny.

Zakres udzielonych świadczeń „Dobry start” obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 7 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku w ramach rządowego Programu „Dobry start”		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
świadczenie „Dobry start”	1.090.350,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 2556 liczba złożonych wniosków: 2707 liczba decyzji odmownych: 8 liczba dzieci: 3637

1.6. Zadania ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” gmina odpowiedzialna była za przyznawanie i wypłacania jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie wynosi 4.000,00 zł.

Tabela nr 8 – Jednorazowe świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku na podstawie ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
jednorazowe świadczenie	8.000,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 2 liczba złożonych wniosków: 3 liczba wydanych decyzji: 2 liczba dzieci: 2

Rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, w szczególności kobiety w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych są także uprawnione do poradnictwa w zakresie:

- przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- wsparcia psychologicznego,
- pomocy prawnej,
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo w tym zakresie koordynowane jest przez asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie. W celu uzyskania pomocy ze strony asystenta rodziny, osoby uprawnione powinny złożyć wniosek do Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. W 2020 roku do MOPS nie wpłynął żaden wniosek o koordynację poradnictwa przez asystenta rodziny.

1.7. Zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy prawo energetyczne.

Tabela nr 9 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku, na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy prawo energetyczne		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania własne		
dodatki mieszkaniowe	480.337,68 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatku mieszkaniowego: 235 liczba wywiadów środowiskowych na potrzeby tych świadczeń: 6
zadania zlecone		
dodatki energetyczne	10.386,83 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatku: 97

1.8. Zadania ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

MOPS prowadził postępowania z zakresu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na wniosek Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, jak i świadczeniobiorców, celem potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Tabela nr 10 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2020 roku, na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych		
zadanie/forma pomocy	wysokość środków finansowych	dane liczbowe
zadania zlecone		
decyzje dla osób nieubezpieczonych potwierdzające prawo do nieodpłatnego korzystania ze świadczeń z opieki zdrowotnej	4.696,70 zł	liczba wydanych decyzji: 78

1.9. Zadania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2020 roku MOPS zatrudniał 5 asystentów rodziny (w tym 1 od sierpnia 2020 roku), a ich wsparciem objętych było 61 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym 47 rodzin zobowiązanych było postanowieniem Sądu Rejonowego w Cieszynie do pracy z asystentem rodziny. Na potrzeby pracy z jedną rodziną MOPS zlecał usługę tłumaczenia języka migowego.

MOPS zobowiązany był także przez Sąd Rejonowy w Cieszynie do prowadzenia pracy z 23 rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Część rodzin biologicznych objęta była wsparciem asystenta rodziny, a z pozostałymi pracę podejmował pracownik socjalny, kierując je również do różnych form wsparcia dostępnych na terenie Cieszyna.

W czasie epidemii zmianie uległy formy pracy asystentów, poszerzył się także zakres ich zadań o działania związane z przeciwdziałaniem zakażeniu koronawirusem SARS-CoV-2 –

monitorowanie sytuacji rodzin czy są zdrowe, prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny, zgodnie ze wskazaniem Głównego Inspektora Sanitarnego, wspieranie rodzin w kontaktach z przychodniami oraz szkołami.

Asystenci rodziny w 2020 roku w okresie epidemii prowadzili pracę z rodzinami, głównie z wykorzystaniem rozmów telefonicznych lub z wykorzystaniem komunikatorów społecznościowych, wideo rozmów. W sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin podejmowali działania interwencyjne bezpośrednio w środowisku zamieszkania rodzin, często przy współudziale pracowników socjalnych lub funkcjonariuszy Policji. W sytuacjach wymagających monitoringu rodzin w środowisku, a także w przypadku rozpoczynania pracy z nową rodziną, asystenci rodzin wychodzili w teren. Kontakt z rodzinami w środowisku ich zamieszkania odbywał się zawsze przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa, z wykorzystaniem środków ochrony osobistej. W okresie letnim, kiedy nastąpił w Polsce spadek liczby zakażeń asystenci organizowali także spotkania z rodzinami w otwartej przestrzeni, w warunkach zapewniających intymność rozmów. W Punkcie Terenowym Ośrodka przy ul. Towarowej stworzono wówczas także miejsce do prowadzenia rozmów z rodzinami.

W organizowaniu pracy asystentów rodziny MOPS kierował się rekomendacjami w tym zakresie, przekazanymi przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, a asystenci rodziny w swojej pracy korzystali z publikacji „Asystentura rodziny. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne. Poradnik na czas pandemii”, udostępnionej przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Rodziny.

MOPS koordynował współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie w zakresie współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W 2020 roku gmina ponosiła wydatki związane z pobytami 67 dzieci w pieczy zastępczej, w tym 11 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 33 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych i 23 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (6 osób – Dom Dziecka w Cieszynie, 13 osób – Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Międzywiciu, 4 osoby – Rodzinny Dom Czasowego Pobytu dla Dzieci „Sindbad” w Ustroniu).

Gmina współfinansowała również pobyt 1 dziecka w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym.

Pracownicy MOPS brali udział w posiedzeniach zespołów m.in. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Na wniosek sądu rodzinnego przeprowadzali wywiady środowiskowe i sporządzali opinie o kandydatach na rodziny zastępcze.

MOPS odpowiedzialny był za koordynację Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2019 – 2021 (odrębne sprawozdanie) i bezpośrednio realizował część zadań w nim zawartych.

1.10. Zadania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W roku 2020, podobnie jak w latach poprzednich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Cieszyna (odrębne sprawozdanie), jednocześnie realizując bezpośrednio część zadań w nich zawartych. MOPS organizował między innymi działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne.

Wiele zadań w ramach Programu zleczanych było do realizacji organizacjom pozarządowym w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych gminy Cieszyn z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów, sprawował kontrolę nad realizacją zadań oraz rozliczał dotacje.

MOPS zapewniał także obsługę administracyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1.11. Zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

MOPS prowadził Punkt konsultacyjny m.in. przemocy w rodzinie i prowadził działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W roku 2020 Ośrodek koordynował realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2017 – 2020 (odrębne sprawozdanie) i był bezpośrednim realizatorem wybranych zadań w nim ujętych, w szczególności podejmował działania edukacyjne i profilaktyczne służące zapobieganiu zjawisku przemocy w rodzinie. MOPS opracował także Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Cieszyna na lata 2021 – 2024, który uchwalony został przez Radę Miejską Cieszyna w listopadzie 2020 roku.

MOPS prowadził także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego m.in. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.

Na przełomie marca i kwietnia 2020 roku zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie otrzymały z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz od Rady Superwizorów w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazówki dotyczące wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie w czasie epidemii.

Według tych wskazówek były prowadzone czynności związane z procedurą „Niebieskie Karty” oraz obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie i Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania Zespołu zostały ograniczone do powoływania Grup Roboczych, na których w większości za pomocą zdalnych środków komunikacji, opracowywany był plan pracy na rzecz rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”. Z członkami rodziny preferowany był kontakt telefoniczny, jednak nie wykluczało to, w sytuacjach szczególnych, wizyty członka Grupy Roboczej (pracownika socjalnego, dzielnicowego) w miejscu zamieszkania. Ponadto, w szczególnych przypadkach, w warunkach bezpieczeństwa sanitarnego związanego z ochroną przed SARS-CoV-2 była możliwość założenia „Niebieskiej Karty”, przeprowadzenia rozmowy z osobą doznającą przemocy, jak i osobą stosującą przemoc w rodzinie.

1.12. Zadania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

MOPS koordynował realizację Programu współpracy gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2020 (odrębne sprawozdanie) w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących, wsparcie dla osób starszych, wsparcie dla

osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych, ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

MOPS przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzyganiem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów, a także rozliczał dotacje pod względem merytorycznym i finansowym. Z uwagi na epidemię MOPS nie prowadził kontroli stanu realizacji zadania (kontroli w miejscu realizacji zadania).

MOPS przygotowywał dokumentację, w tym umowy związane ze zlecaniem realizacji zadań publicznych w trybie określonym w m.in. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „tryb uproszczony”).

Pracownicy MOPS brali także udział w pracach komisji konkursowych opiniujących złożone oferty.

We wrześniu 2020 roku MOPS, w celu umożliwienia zlecenia przez gminę organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19 z pominięciem otwartego konkursu ofert, opracował tryb postępowania o udzielenie dotacji, sposób jej rozliczania i kontroli, które zostały przyjęte Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 30 września 2020 roku.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organ administracji publicznej może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19 z pominięciem otwartego konkursu ofert, a tryb postępowania o udzielenie dotacji, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania powinien zostać określony przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego.

W trybie tym zlecana była realizacja zadań polegających na zapewnieniu dodatkowego interwencyjnego schronienia dla osób bezdomnych.

Pracownicy MOPS udzielali konsultacji organizacjom pozarządowym obejmujących m.in. pomoc w pisaniu ofert na realizację zadań publicznych, wsparcie organizacji w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych, pomoc informacyjną o zmianach w przepisach prawnych.

Ośrodek wydawał zaświadczenia dla wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych, uprawniające ich do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską w obrębie Cieszyna. Wydano 2 zaświadczenia dla wolontariuszy pracujących na rzecz Stowarzyszenia Przyjaciół Chorych Hospicjum im. Łukasza Ewangelisty.

1.13. Zadania pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

MOPS przystąpił do organizacji prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych – złożył stosowne zapotrzebowanie, przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie listę osób uprawnionych do wykonywania tych prac. Jednak, z powodu wprowadzenia stanu epidemii, PUP zawiesił organizację prac społecznie użytecznych.

W 2020 roku MOPS realizował Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020 Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program skierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program „Opieka wytchnieniowa” ma za zadanie odciążyć członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie w ich codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa w opiece nad niepełnosprawnym członkiem rodziny oraz zapewnić czas opiekunowi na odpoczynek i regenerację. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystała jedna rodzina.

W 2020 roku MOPS pozyskał środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020. Program zapewniał usługę asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, dedykowaną osobom niepełnosprawnym. Program miał na celu poprawę jakości życia dorosłych osób niepełnosprawnych, zapewnienia osobom niepełnosprawnym pomocy adekwatnej do potrzeb, umożliwienia zaangażowania osób niepełnosprawnych w wydarzenia społeczne, kulturalne, sportowe. W 2020 roku z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” skorzystało 11 osób niepełnosprawnych.

W 2020 roku gmina Cieszyn przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka 75+”. Program ten pozwolił uzyskać wsparcie finansowe w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym tj. świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie mogła przekroczyć 50% kosztów realizacji zadania. W okresie od lipca do grudnia 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 10 osób.

W 2020 roku kontynuowane były działania związane z akcją „Koperta życia”. Pracownicy MOPS wydawali zestawy „Koperty życia”, które dostępne były także w Punkcie Informacji Turystycznej, a w wersji edytowalnej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Cieszynie. „Koperta życia” zawiera najważniejsze informacje o stanie zdrowia osób starszych, samotnych i pozwala służbom medycznym uzyskać informacje o jej właścicielu i podjąć szybkie, a także właściwe czynności ratunkowe. Dzięki „Kopercie życia” seniorzy mogli czuć się bezpieczniej.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z poradnictwa w MOPS, uzyskując informacje na temat możliwości przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji barier funkcjonalnych, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, możliwościach uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej, przepisach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, możliwościach podjęcia nauki i pracy oraz działalności organizacji pozarządowych. Pracownicy pomagali pozyskać środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej poprzez pomoc w wypełnieniu wniosków do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i skompletowanie niezbędnej dokumentacji, pomagali w nawiązaniu współpracy ze specjalistami, którzy wskazywali optymalne rozwiązania i przygotowywali kosztorysy wykonawcze.

MOPS prowadził obsługę Komisji do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, a jeden z pracowników był także jej członkiem.

W 2020 roku Komisja zaopiniowała projekt budowlany „Rewitalizacja Cieszyńskiego Rynku, Ulicy Głębokiej oraz Terenu Wokół Mostu Przyjaźni w Celu Zwiększenia Atrakcyjności Turystycznej”, realizowany w ramach transgranicznego projektu pn.: „Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju – Rozwój Transgranicznej Turystyki”.

Pracownik MOPS uczestniczył w pracach Miejskiej Inicjatywy Działań, w ramach realizowanego przez gminę Cieszyn projektu „Partnerska Inicjatywa Miast”. Pracownik MOPS uczestniczył przy opracowaniu standardów dostępności autobusów w komunikacji miejskiej na potrzeby zamówienia publicznego na dostawę dwóch autobusów elektrycznych oraz zaprojektowanie, wybudowanie i wyposażenie stacji ładowania autobusów elektrycznych.

MOPS przystąpił do projektu Portal SOW – System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach projektu osoby niepełnosprawne mogą korzystać z serwisu internetowego <https://sow.pfron.org.pl/>. Docelowo wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie realizacji zadań ze środków PFRON będą mogli składać wnioski i rozliczać się przez portal SOW. Ośrodek w ramach projektu otrzymał tablet w celu wspierania osób z niepełnosprawnościami z zakresu zdobywania informacji oraz pozyskiwania środków finansowych na rehabilitację społeczną i zawodową.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w 1 spotkaniu z rodzicami dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Koło w Cieszynie.

W styczniu 2020 roku MOPS nawiązał współpracę z Wydziałem Socjalnym Urzędu Miasta w Czeskim Cieszynie i zorganizował spotkanie, w trakcie którego omawiano problemy osób bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i możliwości współpracy w tym zakresie. Z powodu epidemii MOPS nie miał możliwości rozwinięcia tej współpracy w 2020 roku.

MOPS uczestniczył w pracach nad tworzeniem Programu Rozwoju Lokalnego, opracowując między innymi założenia do przedsięwzięcia „Bezpieczny senior – teleopieka w miejscu zamieszkania”.

Ośrodek koordynował współpracę gminy Cieszyn z Miastem Bielsko-Biała w zakresie przyjmowania do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej osób nietrzeźwych z terenu Cieszyna. W roku 2020 doprowadzono do Ośrodka ogółem 246 osób, w tym 49 w związku z wystąpieniem zagrożenia zdrowia i życia, 53 osoby w wyniku interwencji domowych oraz 144 osoby w ramach interwencji publicznej. Doprowadzaniem osób nietrzeźwych do OPPA zajmowała się bezpośrednio Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie oraz Straż Miejska.

Pomoc finansowa gminy Cieszyn w formie dotacji dla Miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie działalności OPPA wyniosła 89.583,00 zł.

MOPS wydawał zaświadczenia potwierdzające wysokość dochodu w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego osobom ubiegającym się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste Powietrze”. W 2020 roku wydano 3 takie zaświadczenia.

W 2020 roku, MOPS skierował 2 dzieci z najuboższych rodzin do udziału w wypoczynku letnim organizowanym w Jastrzębiej Górze przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

W 2020 roku Kierownik MOPS był członkiem następujących zespołów i komisji:

- Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- Komisji Społecznej mającej na celu wzmocnienie mechanizmu kontroli społecznej w sprawach najmu i sprzedaży lokali mieszkalnych, współpracującej z Zakładem Budynków Miejskich Sp. z o. o.

Pracownicy Ośrodka byli członkami różnych zespołów, komisji i grup, w tym:

- Zespołu do spraw dostępności, którego zadaniem jest wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd Miejski w Cieszynie i miejskie jednostki organizacyjne gminy Cieszyn,
- Komisji do spraw rozpatrywania wniosków dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, działającej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (w 2020 roku z powodu epidemii nie odbyło się żadne spotkanie),
- Transgranicznej grupy roboczej ds. planowania przestrzennego oraz infrastruktury, zajmującej się kwestiami dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Transgranicznej grupy roboczej ds. współpracy instytucjonalnej i usług publicznych, zajmującej się uszczegółowieniem tematyki projektów transgranicznych planowanych do realizacji,
- Zespołu ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej w Gminie Cieszyn, której zadaniem jest inicjowanie działań lokalnych w oparciu o racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów i narzędzi związanych z ekonomią społeczną, a także opracowanie propozycji wsparcia i innych działań ukierunkowanych na rozwój ekonomii społecznej w Cieszynie,
- Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Cieszynie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1.14. Działania związane z przeciwdziałaniem COVID-19.

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 ogłoszony został na terenie kraju stan zagrożenia a następnie stan epidemii. W związku z zaistniałą sytuacją, MOPS oprócz realizacji swoich zadań statutowych aktywnie włączył się w działania mające na celu ochronę osób szczególnie narażonych na zakażenie wirusem SARS-CoV-2 w tym osób starszych, niepełnosprawnych długotrwale chorych, osób bezdomnych.

W marcu 2020 roku, na podstawie ustawy o samorządzie gminnym, Burmistrz Miasta Cieszyna w celu ochrony społeczności gminy w sytuacji kryzysowej w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2, określił w Zarządzeniu z dnia 16 marca 2020 roku wykaz szczególnych form udzielania pomocy mieszkańcom Miasta Cieszyna, w tym osobom starszym, niepełnosprawnym oraz osobom objętym kwarantanną lub nadzorem epidemiologicznym, które nie mają możliwości zorganizowania tej pomocy we własnym zakresie, w tym w ramach pomocy rodziny.

Pomoc ta obejmowała m.in.:

- zapewnienie pomocy w formie posiłku lub produktów żywnościowych,
- przyznanie usług opiekuńczych dla osób po leczeniu szpitalnym,

- świadczenie pomocy w postaci interwencji kryzysowej oraz specjalistycznego poradnictwa psychologicznego,
- przekazywanie informacji wolontariuszom, organizacjom pozarządowymi i innym podmiotom zaangażowanym w pomoc o osobach potrzebujących pomocy,
- udzielanie pomocy finansowej na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej na zakup leków, środków higienicznych oraz środków czystości.

Do kontaktów telefonicznych udostępniono mieszkańcom numer telefonu Straży Miejskiej w Cieszynie, zaś realizacją szczególnych form pomocy mieszkańcom Cieszyna zajmował się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie.

Aby zapewnić sprawną pomoc osobom tego potrzebującym pracownicy MOPS pełnili w okresie epidemii dyżury przy telefonie (od marca do lipca 2020 roku do godziny 20.00), a od sierpnia 2020 roku w godzinach pracy Ośrodka (od godziny 7.00 do godziny 15.30), przyjmując zgłoszenia od osób i rodzin będących w kwarantannie lub izolacji na zakup żywności. Koszyk produktów żywnościowych przyznawany mieszkańcom Cieszyna objętych kwarantanną, w ramach szczególnych form udzielania pomocy, określił Burmistrz Miasta Cieszyna w Zarządzeniu z dnia 19 marca 2020 roku. Po dokonaniu zakupów przez pracowników MOPS żywność ta dostarczana była przez strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej w Cieszynie Bobrku wraz z pracownikiem do miejsca zamieszkania osób będących w kwarantannie, a od października Straż Miejska wspierała MOPS w tym zakresie. W 2020 roku dostarczono produkty żywnościowe łącznie 125 osobom będącym w kwarantannie i izolacji. 14 osobom starszym, niepełnosprawnym pozostającym w kwarantannie czy izolacji, dzięki pomocy wolontariuszy dokonano zakupu żywności, leków, środków czystości, wyrobów medycznych, pieluchomajtek oraz udzielono pomocy w załatwieniu spraw urzędowych i sprawowaniu opieki nad zwierzętami.

Pracownicy socjalni informowali również osoby będące w izolacji o zasadach odbioru śmieci przez gminę.

Z prośbą o pomoc zgłaszały się również osoby starsze i niepełnosprawne, pozostające ze względu na bezpieczeństwo w domu, a wymagające pomocy w formie dokonania zakupu żywności, środków czystości, leków, środków dezynfekcyjnych, załatwienia spraw urzędowych, czy też opieki nad zwierzętami. Ten rodzaj pomocy świadczony był przez wolontariuszy Związku Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Śląska – Hufiec Ziemi Cieszyńskiej oraz wolontariuszy niezrzeszonych. Łącznie w okresie epidemii akces do pomagania osobom starszym zgłosiło 22 wolontariuszy z terenu gminy Cieszyn. Łącznie zorganizowano pomoc dla 45 osób z gminy Cieszyn.

W październiku 2020 roku gmina Cieszyn przystąpiła do realizacji programu „Wspieraj Seniora”. Celem Programu było organizacyjne i finansowe wsparcie przez administrację rządową samorządów gminnych w częściowej opiece nad osobami powyżej 70 roku życia, które ograniczały swoją aktywność do niezbędnego minimum i pozostawały w domu. Gminy, które przystąpiły do realizacji Programu udzielały wsparcia osobom starszym w wieku 70 lat i więcej, które zdecydowały się na pozostanie w domu, w zakresie dostarczania zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i środki higieny osobistej. Gmina na realizację Programu mogła otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych w ich finansowaniu wyniósł co najmniej 20%. Pomoc ta świadczona była przez wolontariuszy i pracowników socjalnych MOPS. W ramach Programu, poprzez Centralną Aplikację Statystyczną, zgłosiło się z prośbą o pomoc 11 osób, z czego 5 uzyskało pomoc, a poza CAS 4 osoby. Łącznie z Programu „Wspieraj Seniora” w 2020 roku skorzystało 9 osób.

W związku z epidemią, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), MOPS dostarczał żywność, m.in. osobom starszym, do miejsca zamieszkania. Współpracował w tym zakresie z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Katowicach, a w kwietniu 2020 roku z 133 Batalionem Lekkiej Piechoty Wojsk Obrony Terytorialnej w Cieszynie oraz Ochotniczą Strażą Pożarną w Cieszynie Bobrku.

W miesiącu styczniu i lutym 2020 roku na terenie gminy Cieszyn funkcjonowały dwie jadłodajnie charytatywne – przy parafii Marii Magdaleny oraz prowadzona przez Zakon Braci Mniejszych – Franciszkanów, które wydawały osobom bezdomnym gorące zupy. Z chwilą ogłoszenia epidemii jadłodajnia przy parafii Marii Magdaleny przestała funkcjonować.

W okresie epidemii, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie współpracował z Klasztorem Braci Mniejszych – Franciszkanów w Cieszynie. Klasztor Braci Mniejszych przygotowywał dla osób bezdomnych kanapki lub gorące posiłki.

Każda osoba bezdomna przebywająca w przestrzeni publicznej (bez względu na gminę z której pochodziła), która zgłosiła się do MOPS w Cieszynie otrzymywała pomoc w formie gorącego posiłku w stołówkach Żłobków Miejskich w Cieszynie: w Żłobku nr 1 przy ul. Moniuszki 13 lub Żłobku nr 2 przy ul. Ks. Trzanowskiego 2.

W czerwcu 2020 roku MOPS złożył zapotrzebowanie do Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej na usługi/produkty związane z przeciwdziałaniem skutkom wystąpienia COVID-19 – obiady dwudaniowe z dowozem dla osób bezdomnych, które były w szczególności narażone na skutki działań koronawirusa. Obiady wydawane były osobom bezdomnym w okresie od lipca do października 2020 roku, a ich dostawcą była Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”. W zakresie wydawania obiadów MOPS współpracował z Zakonem Braci Mniejszych – Franciszkanów oraz Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Być Razem”.

W 2020 roku, w związku z wystąpieniem epidemii, podjęto także działania w celu zabezpieczenia dodatkowego interwencyjnego schronienia dla osób bezdomnych. Gmina zleciła Stowarzyszeniu Pomocy Wzajemnej „Być Razem” realizację zadania pod nazwą „Covid 19 – tymczasowe schronienie dla osób bezdomnych” (4 umowy w okresie od 09.04.2020 do 31.12.2020, dotacja w łącznej kwocie: 14.053,54 zł). Na potrzeby realizacji zadania Zakład Budynków Miejskich udostępnił lokal przy ul. Zamkowej 24. Zadanie polegało na zapewnieniu tymczasowego schronienia osobom bezdomnym w godzinach od 19.00 do 7.00 następnego dnia lub w godzinach od 18.00 do 8.00.

W ciągu całego 2020 roku, pomimo wystąpienia epidemii, MOPS zapewniał ciągłość realizacji wszystkich zadań. Praca w Ośrodku organizowana była z uwzględnieniem obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów określanych w przepisach prawa. W celu minimalizowania zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, w MOPS czasowo wyłączona była bezpośrednia obsługa interesantów. Przy wejściu do siedziby MOPS przy ul. Skrajnej 5, a także w Punkcie Terenowym przy ul. Towarowej 6 utworzono także, odpowiednio wyposażone stanowiska, zapewniające bezpieczne warunki do kontaktu pracowników z klientami. Pracownicy byli na bieżąco wyposażani w różnego rodzaju środki ochrony osobistej.

W celu przeciwdziałania COVID-19 część pracowników MOPS okresowo wykonywała pracę zdalną. Część pracowników korzystała także z zasiłku opiekuńczego.

1.15. Inwestycja „Modernizacja budynku schroniska i noclegowni przy ul. Błogockiej 30”.

31 maja 2017 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2017 roku w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni. Rozporządzenie określiło dla każdej formy schronienia standard podstawowych usług, kwalifikacje kadry oraz standard obiektu. 29 maja 2018 roku Rozporządzenie to zostało uchylone, a jednocześnie weszło w życie nowe Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni.

Nowe uregulowania prawne dotyczące placówek dla osób bezdomnych były podstawą do rozpoczęcia w 2017 roku działań w zakresie dostosowania funkcjonującej na terenie Cieszyna placówki przy ul. Błogockiej 30 do nowych standardów.

Zakład Budynków Miejskich Sp. z o. o. został wyznaczony na inwestora zastępczego. W 2018 roku opracowano projekt, uzyskano pozwolenie na budowę, pozyskano z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie dofinansowanie inwestycji. Następnie wybrano w przetargu wykonawcę robót – PB MARBUD Sp. z o.o. z Żywca, z którym podpisano w styczniu 2019 roku umowę i rozpoczęto prace.

Całość prac wykonano w okresie od stycznia 2019 roku do czerwca 2020 roku. Prace zakończyły się ostatecznymi odbiorami, w tym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i Straży Pożarnej.

W czerwcu 2020 roku Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Cieszynie powierzono realizację końcowego etapu inwestycji w zakresie pierwszego wyposażenia. We wrześniu 2020 roku, w wyniku drugiego przetargu na „Dostarczenie wyposażenia placówek dla osób bezdomnych w Cieszynie”, udzielono 3 zamówień – na meble i duże wyposażenie, sprzęt elektryczny oraz na drobne wyposażenie.

Poza pracami nad wyposażeniem placówek prowadzone były prace nad stworzeniem w placówkach dla osób bezdomnych spójnego systemu informacji, zgodnego z zasadami uniwersalnego projektowania. Usługę wykonał Zamek Cieszyn.

W listopadzie 2020 roku gmina Cieszyn zakończyła inwestycję polegającą na przystosowaniu nieruchomości przy ul. Błogockiej 30 w Cieszynie do standardów określonych w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni, a w jej wyniku powstały:

- Schronisko dla osób bezdomnych z 40 miejscami dla osób bezdomnych, w tym 4 miejscami z usługami opiekuńczymi; składa się z pokoi mieszkalnych, zespołu węzłów sanitarnych, kuchni z pełnym wyposażeniem i zapleczem technologicznym, jadalnio-świetlicy, zespołu pomieszczeń warsztatowo-szkoleniowych, zespołu pomieszczeń biurowo-magazynowych, sali do rozmów i dla personelu.
- Noclegownia z 24 miejscami dla osób bezdomnych; składa się z 3 sal mieszkalnych, jadalnio-świetlicy, zespołu pomieszczeń sanitarnych i magazynowych, zespołu pomieszczeń higieniczno-recepcyjnych, pomieszczeń dla obsługi.
- Mieszkanie chronione z 3 miejscami dla osób bezdomnych realizujących kolejny etap wychodzenia z bezdomności; mieszkanie 4 pokojowe z 3 sypialniami, pokojem dziennym z kuchnią i węzłem sanitarnym.

Wszystkie placówki zostały wyposażone w meble, sprzęt elektryczny oraz drobne wyposażenie. W Schronisku znajdują się także pomieszczenia warsztatowo-szkoleniowe, które umożliwiają podejmowanie działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezdomnych.

W ramach zagospodarowania terenu wokół placówek wykonano nowe nawierzchnie dojazdu i dojeżdż, placu gospodarczego i miejsc postojowych, altanę ogrodową dla mieszkańców placówek, ogrodzenie.

Koszt całej inwestycji wyniósł 4.531.578,94 zł, w tym gmina Cieszyn uzyskała z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie bezzwrotne dofinansowanie w kwocie 1.905.713,17 zł.

W grudniu 2020 roku decyzją Burmistrza Miasta Cieszyna nieruchomość przy ul. Błogockiej 30 została oddana w trwały zarząd Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. 31 grudnia 2020 roku, po rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na prowadzenie schroniska i noclegowni dla osób bezdomnych, MOPS oddał do użytkowania w/w nieruchomość (z wyłączeniem części obejmującej mieszkanie chronione), na podstawie mowy uzyczenia, Stowarzyszeniu Pomocy Wzajemnej „Być Razem”.

1.16. Działalność Punktu Wolontariatu przy MOPS w Cieszynie.

W roku 2020 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował Punkt Wolontariatu, w ramach którego realizowane były następujące Programy:

- Program „Douczenie”, którego założeniem jest pomoc dzieciom uczęszczającym do szkół podstawowych i gimnazjów w nauce oraz odrabianiu zadań domowych. Spotkania odbywają się w domu ucznia, w jego szkole, bądź w Punkcie Wolontariatu, w zależności od możliwości lokalowych i sytuacji rodzinnej dziecka. Indywidualny kontakt dziecko – wolontariusz sprzyja nie tylko procesowi uczenia się, ale również buduje relacje pomiędzy nimi, dając dziecku poczucie możliwości uzyskania wsparcia w miarę potrzeb. Wolontariusz zaś może zdobyć doświadczenie w pracy z dziećmi. W Programie uczestniczyło 8 wolontariuszy, z pomocy skorzystało 9 uczniów. Z uwagi na epidemię Program był czasowo zawieszony.
- Program „Ziomek”, którego idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą, niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy beneficjentowi, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego. Spotkania mają częściowo charakter terapeutyczny poprzez możliwość zwierzenia się z trudnych spraw, „wygadania się” czy powspominania. Kontakt indywidualny sprzyja budowaniu relacji, daje osobie starszej wsparcie, a wolontariuszowi umożliwia zdobywanie doświadczenia i mądrości życiowej. Uczestniczył w nim 1 wolontariusz, który obejmował wsparciem 2 osoby.

W styczniu 2020 roku także 2 wolontariuszy dorosłych, pozyskanych przez MOPS pomagało 2 mieszkańcom Cieszyna w zaspakajaniu codziennych potrzeb i towarzyszyli w spędzaniu czasu wolnego.

1.17. Projekt „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”.

W 2020 roku MOPS kontynuował realizację projektu pod nazwą „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, w ramach osi priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu była poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych i stworzenie oraz wdrożenie modelu kooperacji, uwzględniającego całościowe, międzysektorowe wsparcie na poziomie gminy i powiatu, mające na celu włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach. W 2019 roku powstał Partnerski Zespół Kooperacyjny, w skład którego weszło 20 podmiotów. Celem zawiązanego partnerstwa jest skoordynowanie działań lokalnych instytucji na rzecz efektywnego wsparcia klienta – osoby lub rodziny dotkniętej problemami społecznymi. Wzajemna współpraca dotyczy wszystkich etapów pracy z rodziną zagrożoną wykluczeniem społecznym, począwszy od wieloaspektowej diagnozy potrzeb poprzez udzielenie najlepszej, multidyscyplinarnej pomocy opartej o posiadane zasoby.

W 2020 roku odbyło się 1 spotkanie PZK poświęcone identyfikacji zasobów i tworzenia Lokalnego Koszyka Usług, obejmującego usługi oferowane przez wszystkich kooperantów. W marcu 2020 roku odbyły się 2 grupowe spotkania superwizyjne, organizację kolejnych spotkań uniemożliwiła epidemia. Jeden z pracowników do listopada 2020 utrzymywał indywidualny kontakt online z superwizorem. Trzech pracowników regularnie korzystało z coachingu w formie zdalnej.

We wrześniu 2020 roku odbyło się wyjazdowe spotkanie poświęcone tematyce profilaktyki wypalenia zawodowego i poprawy efektywności pracy, a w październiku odbyło się wyjazdowe szkolenie z zarządzania konfliktem, mediacji i negocjacji.

Epidemia w znaczący sposób ograniczyła możliwości realizacji projektu. W związku z istniejącymi obostrzeniami MOPS nie miał możliwości ponownego uruchomienia działań w ramach Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego czy Zadaniowych Zespołów Kooperacyjnych.

MOPS, jako lider PZK, przekazał partnerom informacje o dodatkowych formach wsparcia jakie uruchomił ROPS w ramach działań wspierających PZK w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19, dla placówek dla osób bezdomnych oraz domów pomocy społecznej.

W ramach projektu planowano objąć 10 osób/rodzin wsparciem, jednak z uwagi na epidemię realizacja zadania została odroczone do czasu osiągnięcia stabilizacji sytuacji epidemicznej w kraju.

Pomimo epidemii pracownicy utrzymywali kontakt z większością osób/rodzin, które miały zostać objęte wsparciem. Ostatecznie dopiero w listopadzie 2020 roku udało się zorganizować w reżimie sanitarnym spotkania ZZK, w ramach których wsparciem planowano objąć 6 środowisk. Jednak, z uwagi na brak współpracy lub niezdecydowanie co do ostatecznego uczestnictwa w projekcie, udało się uruchomić 4 ZZK. Wraz z końcem projektu działania z osobami/rodzinami objętymi wsparciem przeszły w podstawową formę pracy socjalnej.

2. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie zatrudnionych było, na podstawie umowy o pracę, 58 osób¹, w tym 6 osób z powodu przebywania na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych nie wykonywało pracy, a 2 osoby zatrudnione były na podstawie umowy o zastępstwo.

MOPS zatrudniał 17 pracowników socjalnych (2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 8 specjalistów pracy socjalnej, 2 starszych pracowników socjalnych, 5 pracowników socjalnych). 51 pracowników posiadało wykształcenie wyższe, 10 wykształcenie średnie.

Tabela nr 11 – Zatrudnienie w MOPS w Cieszynie w 2020 roku		
komórka organizacyjna MOPS	liczba stanowisk pracy wg Regulaminu Organizacyjnego na dzień 31.12.2020 r.	liczba pracowników wg stanu na dzień 31.12.2020 r.
Kierownik Ośrodka	1	1
Zastępca Kierownika	1	1
Radca prawny	1	1
Dział pomocy środowiskowej	10	11
Dział świadczeń pomocy społecznej	7	6
Zespół ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych	6	6
Zespół ds. przemocy w rodzinie	2	1
Dział pracy specjalistycznej	3	2
Dział organizacyjny	4	4
Dział świadczeń rodzinnych	11	11 (1 zastępstwo)
Dział finansowo-księgowy	6	6
Zespół ds. wspierania rodziny i pieczy zastępczej	7	8 (1 zastępstwo)
razem	59	58

W styczniu 2020 roku 1 pracownik Zespołu ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych wykonywał pracę asystenta rodziny w Zespole ds. wspierania rodziny i pieczy zastępczej (na podstawie powierzenia wykonywania innej pracy niż określona w umowie o pracę).

W 2020 roku nastąpiło rozwiązanie umowy z 7 pracownikami, z czego 4 pracowników MOPS złożyło wypowiedzenie, bądź prośbę o rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, 2 osoby złożyły oświadczenie o rozwiązaniu umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia, natomiast 1 osoba zakończyła pracę w związku z upływem czasu na który zawarta była umowa.

W roku 2020 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach, w większości prowadzonych w formie online, w tym z zakresu realizowanych ustaw oraz metod pracy z klientem.

¹Stan na 31.12.2020 r.

3. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2020 roku.

Tabela nr 12 – Budżet MOPS w Cieszynie w 2020 roku	
1. środki finansowe w dziale 852 – pomoc społeczna, ujęte w planie finansowym MOPS	8.809.624,48 zł
środki finansowe na zadania własne	8.634.325,30 zł
zasiłki i pomoc w naturze	1.183.704,77 zł
usługi opiekuńcze	241.552,00 zł
odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	3.486.907,54 zł
prowadzenie 2 mieszkań chronionych	26.998,33 zł
odpłatność za pobyt w schronisku z usługami opiekuńczymi	15.780,00 zł
utrzymanie Ośrodka (w tym wynagrodzenia 44,9 etatów, koszty energii elektrycznej i ciepłej, wody, opłat telefonicznych, pocztowych, zakupu artykułów biurowych, wyposażenia, zakupu drobnych usług pozostałych oraz remontów)	3.190.518,75 zł (w tym dotacja z budżetu państwa na to zadanie wyniosła: 385.450,00 zł)
ryczałty i dodatki mieszkaniowe	480.337,68 zł
realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2017 – 2020	3.891,00 zł
realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020”	1.120,00 zł
realizacja Programu „Wspieraj Seniora”	2.144,26 zł (w tym dotacja z budżetu państwa na to zadanie wyniosła: 1.675,38 zł)
remont lokalu przy ul. Zamkowej 24 – tymczasowe interwencyjne schronienie dla osób bezdomnych	1.370,97 zł
środki finansowe na zadania zlecone	175.299,18 zł
usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	154.813,10 zł
wynagrodzenia przyznane opiekunom przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	10.099,25 zł (w tym obsługa zadania: 149,25 zł)
dodatki energetyczne	10.386,83 zł (w tym obsługa zadania: 203,64 zł)
2. środki finansowe w dziale 855 – rodzina, ujęte w planie finansowym MOPS	45.685.726,68 zł
środki na zadania własne	310.923,42 zł
środki z Funduszu Pracy na wypłatę dodatku dla asystentów rodziny w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2020”	6.800,00 zł

<p>dodatkowe działania w zakresie wspierania rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – usługi tłumacza języka migowego</p>	4.160,76 zł
<p>współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (V – XII 2020)</p>	299.842,66 zł
<p>współfinansowanie pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym i pielęgnacyjno-opiekuńczym (V – XII 2020)</p>	120,00 zł
środki na zadania zlecone	45.374.803,26 zł
<p>świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłki dla opiekunów</p>	9.154.052,54 zł (w tym obsługa świadczeń i wynagrodzenia dla 5 osób: 254.334,25 zł)
<p>świadczenia wychowawcze</p>	35.011.032,87 zł (w tym obsługa świadczeń i wynagrodzenia dla 5 osób: 280.190,33 zł)
<p>realizacja rządowego Programu „Dobry start”</p>	1.126.613,06 zł (w tym obsługa świadczeń: 36.263,06 zł)
<p>składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy</p>	74.864,79 zł
<p>realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”</p>	8.240,00 zł (w tym obsługa świadczeń: 240,00 zł)
3. środki finansowe w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85195 – pozostała działalność (decyzje dla osób nieubezpieczonych), ujęte w planie finansowym MOPS	4.696,70 zł
4. środki finansowe w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, ujęte w planie finansowym MOPS	82.239,88 zł
5. środki finansowe w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii, ujęte w planie finansowym MOPS	6.750,00 zł
6. Środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020”	4.440,00 zł
7. Środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2019 – 2020”	48.937,57 zł
łącznie budżet MOPS	54.642.415,31 zł

Tabela nr 13 – Informacja o wysokości środków finansowych na realizację zadań koordynowanych przez MOPS w 2020 roku, ujętych w planie finansowym Urzędu Miejskiego w Cieszynie	
dział 855 – rodzina, współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (I – IV 2020)	113.527,45 zł
dział 851 – ochrona zdrowia, współfinansowanie pobytu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym i pielęgnacyjno-opiekuńczym (I – IV 2020)	4.500,00 zł
dział 852 – pomoc społeczna, dotacje na realizację zadań w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	491.336,66 zł
dział 851 – ochrona zdrowia, dotacje na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	427.155,83 zł
dział 851 – ochrona zdrowia, dotacja dla powiatu cieszyńskiego na dofinansowanie działalności Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	43.718,00 zł
dział 851 – ochrona zdrowia, dotacja dla miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie działalności Ośrodka przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	89.583,00 zł
dział 852 – pomoc społeczna, modernizacja nieruchomości przy ul. Błogockiej 30 (schronisko, noclegownia, mieszkanie chronione)	268.500,00 zł
razem	1.438.320,94 zł

Tabela nr 14 – Dochody budżetu w roku 2020 w dziale 852 – pomoc społeczna oraz w Dziale 855 – rodzina	
dział 852	
wpływy z odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej ponoszone przez rodziny (wstępni, zstępni)	291.739,73 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych zasiłków okresowych, stałych i celowych	1.660,26 zł
wpływy z tytułu zwrotu dodatku mieszkaniowego i energetycznego	11,37 zł
wpływy z odpłatności za korzystanie z usług opiekuńczych nad osobami samotnymi, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy w zaspakajaniu codziennych potrzeb oraz zwroty z lat ubiegłych	54.265,03 zł
wpływy z tytułu refundacji i korekt	787,67 zł
odsetki z konta bankowego	1.324,41 zł
koszty upomnienia	174,00 zł
wpływy z tytułu opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych	5.411,50 zł
wpływy z tytułu opłat za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	19.316,04 zł
dział 855	

wpływy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych (w tym odsetki: 1.812,20 zł)	18.095,64 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych (w tym odsetki: 3.556,47 zł)	56.336,13 zł
razem	449.121,78 zł

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów gminy Cieszyn w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W związku z powyższym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- rozwój wsparcia środowiskowego dla osób z niepełnosprawnościami, w tym sieci usług socjalnych,
- rozwijanie i wspieranie różnych form wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób długotrwale chorych,
- profilaktyka starzenia się – promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- podejmowanie kompleksowych działań pomocowych wobec osób w podeszłym wieku – budowanie oparcia społecznego poprzez rozwijanie usług i tworzenie różnych form wsparcia dziennego, stanowiących jeden z kierunków polityki senioralnej gminy,
- tworzenie innowacyjnych form pomocy osobom starszym w miejscu ich zamieszkania,
- wspieranie rodziny wielopokoleniowej, jako rodziny mogącej zaspokoić potrzeby najstarszych jej członków,
- podejmowanie i wspieranie nowych inicjatyw na rzecz osób zagrożonych bezdomnością, w tym z wykorzystaniem projektów socjalnych,
- kontynuacja współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz osób bezdomnych,
- rozwijanie działań związanych ze streetworkingiem wobec osób bezdomnych pozostających w przestrzeni publicznej,
- wspieranie inicjatyw związanych ze zwiększaniem dostępności do diagnozowania i terapii dla osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci, właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz prawidłowego gospodarowania środkami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi,
- rozwijanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- podejmowanie działań wspierających propozycję utworzenia powiatowego ośrodka wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- podejmowanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób bezrobotnych, marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz innymi podmiotami,

- zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej w celu włączenia społecznego osób i rodzin wykluczonych oraz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- wzmacnianie współpracy transgranicznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,
- zwiększanie dostępności przestrzeni publicznej w zakresie architektonicznym, cyfrowym i informacyjnym dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- realizacja zadań własnych gminy zleczanych przez Burmistrza Miasta w sytuacjach kryzysowych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy,
- zapewnienie sprawnej obsługi i realizacji zadań wynikających z ustaw wspierających rodzinę,
- stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry MOPS oraz zapewnienie stałej superwizji,
- zapewnienie ergonomicznych warunków pracy dla pracowników MOPS, a także bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych (stworzenie bezpiecznych warunków pracy i wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej),
- zapewnienie środków finansowych na odnowienie elewacji budynku ośrodka, prace naprawcze wokół budynku i odnowienie biur,
- kontynuacja działań mających na celu zwiększanie bezpieczeństwa pracownikom MOPS, w tym wdrożenie nagrywania rozmów telefonicznych,
- dbanie o godne wynagradzanie pracy pracowników MOPS, zapobiegające odchodzeniu wyszkolonej kadry z pomocy społecznej,
- podniesienie jakości usług świadczonych w Ośrodku poprzez wprowadzenie możliwości załatwiania spraw drogą elektroniczną (e-MOPS).